

Ansökan om kulturhistorisk märkning av fartyg samt traditionsfartygsklassning

Ansökan avser

- Kulturhistorisk märkning ^①
- Traditionsfartygsklassning ^②

Upplysningar – se sidan 7

Uppgifter om fartyget

Fartygets namn		Registerbeteckning	
Hemort		Fartygstyp	
Bruttodräktighet	Längd	Bredd	

Uppgifter om ägare/rederi

Ägare	Ägarens status
Postadress	
Postnummer	Ort
e-post	Telefonnummer

Fartygets del i historien ^③

Fartygets syfte vid byggnadstillfället	
Fartygets ursprungliga funktion	
Byggnadsort	Sjösättningsår
Teknik- och/eller socialhistoria	

Personer som kan knytas till fartygets historia
Orter som kan knytas till fartygets historia
Händelser som kan knytas till fartygets historia
Beskriv dokumentationsmaterialet

Fartygets autencitet/original ^④

Material i skrov, däck och däckshus

Beskriv inredning i hytter, lastrum och ekonomiutrymmen
Skeppsbyggnadsteknik – kravell, klink, nitning, svets etc.
Har skrovets form förändrats genom ombyggnad/förbyggnad, t.ex. stävens form förändrats eller akterns

Fartygets skrovmaterial

Beskriv större förändringar i materialval avseende skrov och däck - ex. limträ, ädelträ, gjuten barlast. Hur stor del som är autentiskt material och hur stor del som har ersatts med annat material

Skrovt teknik

Ange översiktligt vilka tekniker som använts vid skrovunderhåll/skrovreparationer - ex. klink, kravell, nit, svets. Hur stor del har bytts ut och ersatts med annan teknik?

Skrovets färg

Ange vilka färgsorter och kulörer som använts på skrovet – ex. mönja, linolja, epoxi etc. Större kulörbyten i sen tid bör anges

Fartygets överbyggnad, däckshus och styrhytt

Hur har överbyggnadernas utförande och antal förändrats

Material i överbyggnad och däckshus

Teknik i överbyggnader och däckshus

Färg och kulör på överbyggnaden och däckshus

Fartygets rigg

Beskriv nuvarande rigg, förändringar, ökad masthöjd, segelyta m.m. För maskindrivna fartyg gäller även att kortfattat beskriva eventuella master och lastbommar. Ange även materialval i förhållande till ursprunget

Fartygets huvudmaskiner

Med huvudmaskin avses propellermaskineri (även för segelfartyg med hjälpmotor). Ange pannor, pannbyten, maskiner, maskinbyten, motor, motorbyten, bränslen etc.

Fartygets utrustning

Beskriv skeppsbåtar, ankarspel samt äldre och nyare utrustning ombord

Fartygets tillgänglighet för allmänhet

Beskriv kortfattat fartygets tillgänglighet för allmänheten

Upplysningar

Ansökan om kulturhistorisk märkning av fartyg & traditionsfartygsklassning

① Ansökan om kulturhistorisk märkning

Statens maritima museer har beslutat att som ett led i bevarandet av kulturhistorisk värdefulla fartyg bidra med sakkunnig bedömning av fartygets kulturhistoriska värde och bevarandegrad. Inom Statens maritima museer behandlas k-märkningen vid kulturmiljöavdelningen som en del av Sjöhistoriska museets verksamhet. Underlaget till k-märkningen har tagits fram i samarbete med Sveriges Segelfartygsförening, Sveriges Ångbåtsförening, Transportstyrelsen och Riksantikvarieämbetet. Grunden för bedömning vid k-märkning av ett fartyg är den modell för kulturhistorisk värdering som används inom byggnadsvärden och som presenterats av Riksantikvarieämbetet i boken Kulturhistorisk värdering av bebyggelse. Statens maritima museer har anpassat modellen så att den passar för fartyg och vidareutvecklat den efter de erfarenheter som myndigheten samlats på sig.

Fartyg som kan K-märkas måste uppfylla följande kriterier:

- Definieras som skepp, det vill säga överstiga 12 meter i längd och 4 meter i bredd.
- Vara äldre än 50 år eller av sådan ålder eller karaktär att man kan anlägga ett kulturhistoriskt perspektiv på fartyget.
- Vara byggt i Sverige eller under varaktig tid gått i yrkesmässig trafik under svensk flagg eller anses vara av mycket stor vikt vid främjandet av kunskapen om sjöfartshistorien i svenska farvatten.
- Om särskilda skäl föreligger kan också båtar (mindre än 12x4 meter) som brukats yrkesmässigt som bogserbåtar, lastfartyg, passagerarfartyg eller tjänstefartyg få beslut om k-märkning.

För att ett fartyg ska bli k-märkt måste fartygets ägare:

- Lämna in en ansökan på denna blankett till Sjöhistoriska museet – Statens maritima museer, se adress i slutet av blanketten.
- I ansökan lämnas uppgifter om fartygets nuvarande skick, fartygets historik, hur det bevaras och brukas samt framtida planer.
- Vid Sjöhistoriska museet - Statens maritima museer studeras ansökningarna av en arbetsgrupp som gör en bedömning. Beslut fattas sedan av Statens maritima museers överintendent.
- Processen sker i dialog med fartygets ägare.

Tid för ansökan, giltighetstid, klasser och beslut:

- Ansökan om k-märkning ska ha inkommit senast 1 mars för att behandlas under våren eller senast 1 oktober för beslut under hösten.
- Beslutet om k-märkning gäller tills vidare men kan återkallas om Statens maritima museer finner skäl till detta. Sådant skäl kan till exempel vara om fartyget byter ägare eller hemort eller om sådana förändringar av fartyget eller verksamheten sker som påverkar K-märkningen.
- K-märkningen sker i tre nivåer: I, II och III. I är den högsta nivån när det gäller kulturhistoriskt värde. Fartyg i klass III bedöms som *kulturhistoriskt värdefulla* med möjlighet till avancemang till högre klass. Fartyg i klass II bedöms kulturhistoriskt *mycket värdefulla* och fartyg i klass I anses kulturhistoriskt *synnerligen värdefulla*.
- Beslut om k-märkning sänds till fartygets ägare i form av ett intyg.

② Traditionsfartygsklassning

Huvudsyftet med traditionsfartygsklassning är att kulturhistoriskt värdefulla fartyg med nationella certifikat ges möjlighet att segla även internationellt.

1. Beslut om traditionsfartygsklassning tas av Transportstyrelsen men bedömningen görs i samarbete med Statens maritima museer. För att ett fartyg ska kunna bli klassat som gäller allmänt att fartyget ska ha ett kulturhistoriskt värde eller vara en kopia av ett kulturhistoriskt värdefullt fartyg eller vara byggt på sådant sätt att traditionella färdigheter och traditionellt sjömanskap uppmuntras och främjas. Vidare ska konceptet utföra ett levande kulturhistorisk minne där traditionellt sjömanskap och traditionell teknik ligger till grund för fartygets främjande.
2. Nybyggda fartyg kan bli klassade som traditionsfartyg om de är konstruerade och byggda efter historiska förebilder och i huvudsak traditionella material och traditionella hantverksmetoder används vid bygget.
3. Verksamheten ska vara tillgänglig för allmänheten och syfta till att levandegöra och föra vidare kunskapen i traditionella sjömanshantverk. Verksamheten ska inte ha ett kommersiellt syfte, eventuellt överskott ska gå tillbaka till den fartygsrelaterade verksamheten. Personer som ingår i besättningen, utöver säkerhetsbemanningen, ska vara mönstrade eller upptagna på fartygets besättningslista och vara delaktiga i driften av fartyget.
4. Fartyg kan endast bli klassade som traditionsfartyg om de har giltiga certifikat som utvisar att de är last- eller passagerarfartyg.
5. Giltighetstiden för T-klassning följer de certifikat som utvisar att fartyget är last- eller passagerarfartyg, det vill säga giltighetstiden förlängs när certifikaten förnyas om inte fartyget byter ägare eller hemort eller om sådana förändringar sker som kan påverka en ny T-klassning. Transportstyrelsen kan när som helst återkalla utfärdad T-klassning.

③ Fartygets del i historien

Uppgifter om fartygets historia gör att man kan sätta fartyget i sitt historiska sammanhang. Det kan handla om att beskriva vilka varor och tjänster som sjöfarten tillhandhållit, om sjöfartens betydelse i samhällsutvecklingen eller särskilt intressanta personer som hänger samman med fartyget.

④ Fartygets autenticitet/original

Om ett fartyg förändrats under sin yrkesverksamma tid är det ofta värdefullt att vara mån om att bevara de tillägg som gjorts under åren.

⑤ Underskrift

Ansökan ska undertecknas av fartygets ägare eller firmatecknade motsvarande om förening/rederi äger fartyget och sändas till Statens maritima museer.

Kontaktuppgifter

Statens maritima museer

Adress: Box 27131
102 52 Stockholm
Tel: 08 – 519 549 00
Fax: 08 – 519 548 94
e-post: registrator@maritima.se (www.maritima.se)
enligt principen:
fornamn.efternamn@maritima.se
Kontakt: Claes Wollentz, telefon: 0733 – 40 16 40
Fredrik Blomqvist, telefon: 08 – 519 549 38

Transportstyrelsen, Sjö- och luftfartsavdelningen

Adress: 601 73 Norrköping

Tel: 0771- 503 503
Fax: 011 – 18 52 56
e-post: sjofart@transportstyrelsen.se
(www.transportstyrelsen.se)